

Ny grundprincip för bestämning av avgiften för anslutning till stamnätet

Aktörsmöte (webbinarium) 25 september 2024

MARCUS ELANDER

Om grundprincipen

Aktörsmöte 240925: Ny grundprincip för bestämning av avgiften för anslutning till stamnätet

Grundprincipen i sin kontext

Svenska kraftnäts uppdrag (2007:1119, §3)

Bygga ut ett transmissionsnät för el baserat på samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar

Att möjligheterna att bygga ut fossilfri elproduktion och nya användningsområden för el tas tillvara i omställningen av elsystemet

Att regelverk och rutiner är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag

Energipropositionen (2023/24:105)

Leverera el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällekonomsikt effektivt

Leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering och för att möjliggöra den gröna omställningen

"Grundprincipen"

För att möjliggöra nya anslutningar och abonnemangshöjningar krävs åtgärder

–

för att säkerställa nödvändig leveransförmåga och för anslutningen i sig.

Grundprincipen handlar om vad den anslutande parten betalar i form av en engångsavgift.

Den nya grundprincipen syftar till att ge tydligare förutsättningar och ökad förutsägbarhet för anslutande parter.

Tidigare gällande grundprincip

Anslutningsavgiften ska motsvara de totalt ökade investeringsutgifter, inkl. kostnader för förtida investeringar, som belastar Svenska Kraftnät till följd av anslutningen.

Beräkning av anslutningsavgiften ska göras enligt följande principer:

- Alla åtgärder som Svenska Kraftnät inte skulle ha genomfört om inte anläggningen anslutits till stamnätet ska bekostas av den som ansluter.
- För de åtgärder som Svenska Kraftnät skulle ha genomfört även om anläggningen inte anslutits men som behöver genomföras tidigare än planerat ska merkostnaden för den förtida investeringen bekostas av den som ansluter.
- Den normala stamnätstariff som tas ut i anslutningspunkten ska inte reducera anslutningsavgiften. Stamnätstariffen är en avgift som täcker de kostnader som är förknippade med att vara ansluten till stamnätet.

Beslut i Svenska kraftnäts styrelse 20 februari

Ny grundprincip för bestämning av avgiften för anslutning till stamnätet:

"Som grundprincip ska åtgärder i det maskade nätet finansieras av Svenska kraftnät. Det maskade nätet definieras i detta fall topologiskt. I allt övrigt gäller den tidigare grundprincipen från 2013.

Detta innebär att anslutande part finansierar alla kundspecifika åtgärder, vilka främst utgörs av anslutningsåtgärder i berörd station, men även inkluderar eventuella radialledningar."

Grundprincipen gäller från beslutsdatum och implementeras fortlöpande.

Detaljutformning med styrande och stödjande dokument är under utveckling och beslutas av generaldirektören.

MARCUS ELANDER

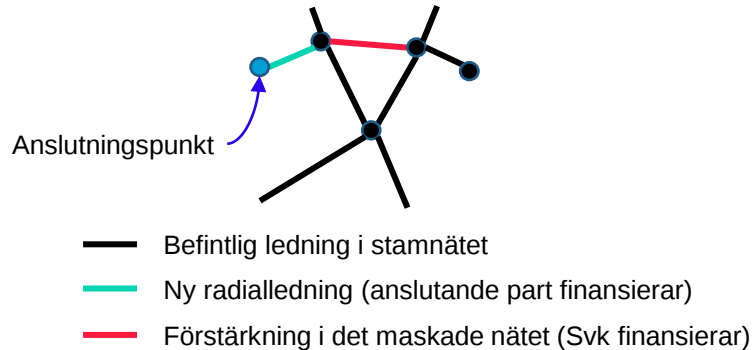
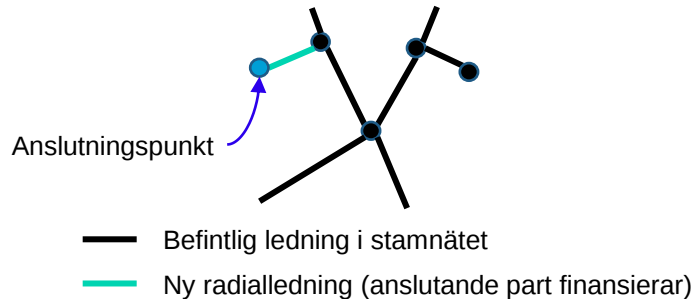
Vad innebär den nya grundprincipen?

Aktörsmöte 240925: Ny grundprincip för bestämning av avgiften för anslutning till stamnätet

Den nya grundprincipen i korthet

Tar sin utgångspunkt i att det är Svenska kraftnät som ansvarar för de investeringar som krävs för att utveckla de gemensamma delarna av stamnätet, inte anslutande part.

- Anslutande part finansierar kundspecifika åtgärder.
- Svk finansierar övriga åtgärder.
- Uppdelningen mellan kundspecifika åtgärder och övriga åtgärder definieras främst topologiskt.

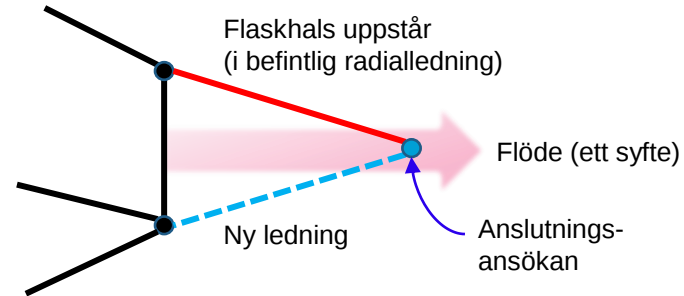

Topologisk uppdelning: Åtgärder i det "maskade stamnätet" räknas inte som kundspecifika (med undantag för "enskild maskad matning")

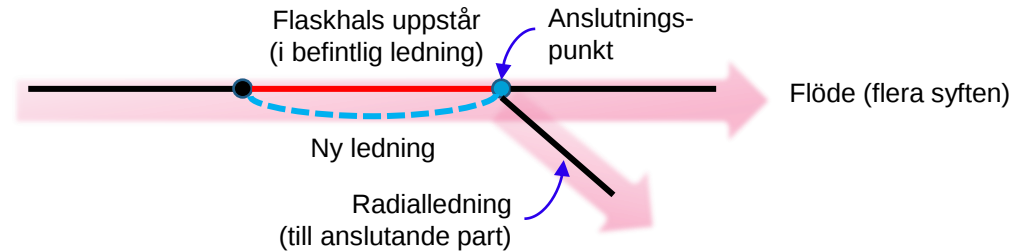
Vad menas med "Enskild maskad matning"?

Begreppet avser de fall då ett topologiskt maskat nät byggs för ett enskilt behov. Vid enskild maskad matning skall anslutande part finansiera den nybyggnation som är kundspecifik.

Enskild maskad matning

EJ enskild maskad matning

DANIEL GUSTAFSSON

Varför ny grundprincip?

Aktörsmöte 240925: Ny grundprincip för bestämning av avgiften för anslutning till stamnätet

Bakgrund till beslutet om ny grundprincip

- Ökad komplexitet i planeringen av stamnätet
- Utmanande att särskilja enskilda parter behov från övriga behov
- Ökande mängd komplexa ärenden – utmaning säkerställa enhetlighet och likabehandling
- Ett av få EU-länder med en så kallad "djup princip" för anslutningsavgift

Ökad tydlighet och förutsägbarhet

Den nya kostnadsdelningsprincipen skapar **tydlighet** och **förutsägbarhet** vid stora och komplexa anslutningar

- Tydliggör att det är **Svenska kraftnät som ansvarar för de** investeringar som krävs för att utveckla de **gemensamma delarna av stamnätet**
- Komplement till processen för anslutning till stamnätet som ger **förutsägbarhet även när kraftsystemet är i stor förändring**
- **Målinriktad åtgärd för specifika situationer** - För de flesta som vill ansluta innebär det här inga direkta skillnader, men **i de stora och komplexa ärendena** blir den nya principen enklare att förstå och skapar ökad förutsägbarhet
- Innebär **harmonisering med övriga Europa** - skapar förutsättningar för Sverige att bibehålla sin **konkurrenskraft som industriland**

Regelverket är under förändring

- Ny EU-dom innebär att myndighetsföreskrift ska styra utformning av anslutningsavgiften. För Sverige: Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS)
  - Ellagens formuleringar om anslutningsavgiftens utformning ersätts med föreskrift
- Svensk lagändring krävs, planeras träda i kraft 1 januari 2025

Ei:s arbete med ny föreskrift

- Inleddes i februari 2024:
Ei initierar nya föreskrifter om anslutningsavgifter för el och naturgas - Energimarknadsinspektionen
- Svenska kraftnät kommer medverka i arbetet

Från Prop. 2021/22:153

*Anläggningsinnehavaren ska enligt ellagen ersätta nätföretagets skäliga kostnader för anslutningen (3 kap. 9 a §). Avgiften behöver inte med automatik täcka nätföretagets faktiska kostnader för anslutningen. Den som önskar ansluta sig ska stå för de direkta merkostnader som anslutningen orsakar för nätföretaget, dvs. betala den s.k. **kundspecifika** kostnaden för anslutningen.*

DANIEL GUSTAFSSON

Svenska kraftnäts ansvar

Aktörsmöte 240925: Ny grundprincip för bestämning av avgiften för anslutning till stamnätet

Elnät i takt med behov

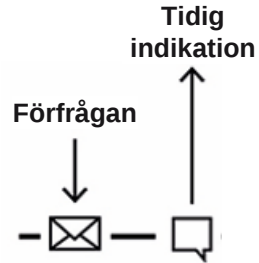
Svenska kraftnät utvecklar ett stamnät som på bästa möjliga sätt möter behoven av anslutningar på ett samhällsekonomiskt och driftsäkert sätt.

Det innebär bland annat att vi:

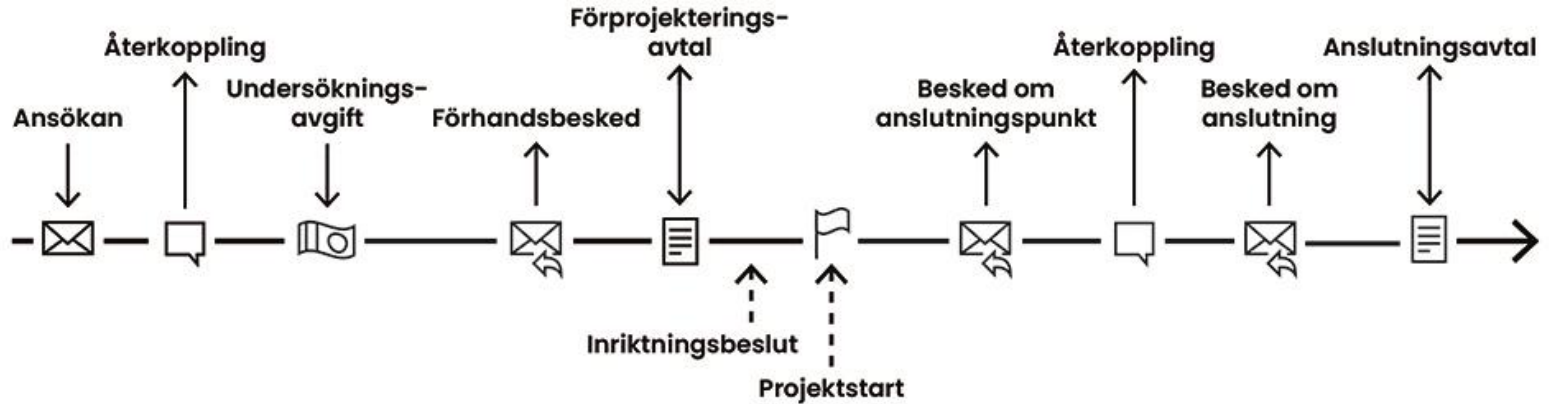
- Beslutar om, var och när stamnätet ska byggas ut eller förstärkas – detta görs utifrån en helhet där många olika behov beaktas.
- Beslutar om tidsmässig planering och prioritering av investeringar för utbyggnad och förstärkning.
- Följer turordningsprincipen genom att tilldela kapacitet till den först inkomna ansökan vid konkurrens mellan flera ansökningar – och vi behandlar ärenden i den ordning de kommer in.
- Kommer under de närmaste åren att allt tydligare informera om planerade förstärkningar och var det är lämpligt att ansluta.

Koppling till anslutningsprocessen

Indikation om anslutningsmöjlighet (frivillig)

Anslutningsprocessen

Anslut till transmissionsnätet | Svenska kraftnät (svk.se)

Tack!